

**השקעות באמצעות
אופשור ונאמנויות בינלאומיות:
גבולות החוק**

ד"ר אבי נוב, עו"ד

ינואר 2007

נושאים לדין

- מרכזי אופשור פיננסיים ומקלטי מס בעולם: התפתחויות
- רגולציה בינלאומית של מרכזי אופשור ומקלטי מס
- השקעות במקלטי מס
- נאמנויות בינלאומיות
- התמודדות של המשקיעים עם רשויות המס

מרכזי אופשור פיננסיים ומקלטי מס בעולם (1)

- מקלט מס (tax haven) במובן ה"קלאסי", היא טריטוריה המשמשת להתחמקות מתשלום מס במדינת התושבות של הנישום.
- במובן הרחב, הביטוי כולל כל משטר מס במדינה נתונה, אשר נועד להעניק הטבות מס לתושבים ממדינות אחרות.
- מקלט מס מציע גם רשת של אמנות למניעת כפל מס, תשתיות תקשורת מודרניות, סודיות בנקאית ופיסקלית, התערבות ממשלתית מזערית, מערכת בנקאות מודרנית, יציבות כלכלית ופוליטית.

מרכזי אופשור פיננסיים ומקלטי מס בעולם (2)

- נישומים רבים, יחידים ותאגידיים, עורכים תכנוני מס בינלאומיים המבוססים על הקמת חברות ונאמנויות במקלטי מס.
- עובדה זאת מקבלת משנה תוקף לאחר כניסת הרפורמה במס לתוקף ומעבר למיסוי פרסונלי, החל מינואר 2003.
- כפי שנראה להלן, עתידם של מקלטי המס אינו ברור וייתכן ויהיו שינויים שונים בפעילות של מקלטי המס כפי שהיא מוכרת כיום.

מרכזי אופשור פיננסיים ומקלטי מס בעולם (3)

- מקלטי מס משמשים גם כספקי שירותים פיננסיים (בנקאות, ביטוח, ועוד), וכמרכז לניהול סיכונים (הגנה על נכסים כאשר יש חשש מקריסה כלכלית או פוליטית במדינת התושבות). חברות רב-לאומיות רבות פועלות באמצעות מקלטי מס, ויש אף מהן הרשומות למסחר בבורסות בעולם. בצד הפעילות הלגיטימית של מקלטי המס, קיימות פעילויות פסולות: כמו העלמת מס, אי-דיווח במדינת התושבות, והלבנת הון.

מרכזי אופשור פיננסיים ומקלטי מס בעולם (4)

- המאפיינים המרכזיים של מקלט המס הקלאסי: מינימום של החלפת מידע בנושאי מס עם מדינות אחרות, שיעורי מיסוי נמוכים או פטור מלא ממס, מרבית ההכנסות הם משירותים פיננסיים, אין חובה לחשוף את זהותו של הנהנה שביושר בחשבונות הבנק ומסמכים אחרים, וחוסר יישום של נורמות בינלאומיות בנושאי רגולציה פיננסית ומניעת הלבנת הון.

רגולציה בינלאומית של מקלטי מס

- בשנים האחרונות אנו עדים לתופעה חדשה של מאבקים המנוהלים על ידי ארגונים בינלאומיים שונים נגד הפעילות הפיננסית במקלטי המס.
- מדובר בעיקר בשלושה נושאים עיקריים:
 - (1) תחרות מס מזיקה;
 - (2) הלבנת הון;
 - (3) יציבות פיננסית.

תחרות מס מזיקה

הארגון לשיתוף פעולה ופיתוח כלכלי (OECD)

- המאבקים הגלובליים נגד מקלטי המס נעשים בחסות ארגונים בינלאומיים, כאשר המאבק העיקרי מקודם בחסות הארגון לשיתוף פעולה ופיתוח כלכלי (OECD). השיא של המאבק היה בחודש יולי 2000 עת פורסמה "הרשימה השחורה" הכוללת 35 מקלטי מס:

אנדורה, אנגולה, אנטיגואה, ארובה, בהמס, בחרין, ברבדוס, בליז, איי הבתולה הבריטיים, איי קוק, דומינקה, גיברלטר, גרנדה, גורנזי, איי מאן, ג'רסי, ליבריה, ליכטנשטיין, מלדיביים, איי מרשל, מונקו, מונטסראט, נאורו, האנטילים ההולנדים, ניו (ניו זילנד), פנמה, סמואה, איי סיישל, סן לוסיה, סן קריסטופר, נביס, סן וינסנט, גרנדה, טונגה, איי טורקס, וקאיקוס, איי הבתולה האמריקאים, ונואטו.

הלבנת הון

ה - FATF

- ה - FATF (Financial Action Task Force), הוא ארגון גלובלי המאגד כ 30 מדינות המנהל את המאבק הבינלאומי למלחמה בהלבנת הון.
- מטרתה הראשונית של ההתארגנות הבינלאומית הייתה להילחם בעבריינות סמים ופשע מאורגן. הפעילות הבינלאומית מנוהלת על ידי ה-FATF בו חברות עשרות מדינות (לפרטים נוספים ראו באתר האינטרנט של הארגון - <http://www.oecd.org/fatf>). נציין כי במהלך השנים נוספו מטרות נוספות. בעקבות פעילות הארגון והשפעתו, חוקקה מדינת ישראל את החוק לאיסור הלבנת הון.

התמודדות של המשקיעים עם רשויות המס

- תכנוני מס בינלאומיים מחייבים התחשבות בחוקי מס במדינות שונות.
- תכנון מס מוקדם, מונע "תאונות מס".
- התמודדות במישור האזרחי/פלילי (הצטיידות בחו"ד מעורך דין מקצועי, בעל שם ומומחה בתחומו)
- שימוש מושכל באמנות למניעת כפל מס.
- התמודדות עם הטענות המרכזיות של רשות המסים:
 - "עסקה מלאכותית"
 - "תוכן כלכלי"
 - חנ"ז/חמי"ז
 - "שליטה וניהול" מישראל

לפרטים נוספים:

ד"ר אבי נוב, עו"ד

avinov@bezeqint.net